

335: Tenbihu'l Gâfilin Adlı Kitap

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, ticaret ile uğraşıyorum bir müşteri bu kitabı getirmemi istedi "Tenbihu'l-Gâfilin" araştırdım ama olumlu ya da olumsuz bir sonuca varamadım. Yayınevlerine baktım sofilerin yayınevi sizin bu kitap hakkında bir bilginiz varsa bizimle paylaşırsanız seviniriz. İçeriğinde akide bozacak bilgiler içeriyorsa getiremeyeceğimi ve nedenlerini tebliğ edeceğim inşallah. Allah (azze ve celle) enerjinizi, ilminizi ve azminizi arttırsın.

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Sorduğun kitabın adı "Tenbihu'l Gâfilin bi Ehadisi Seyyidi'l-Enbiyai ve'l-Murselin" dir. Müellifi Ebu'l-Leys Nasr bin Muhammed bin Ahmed bin İbrahim es-Semerkandi (*rahimehullah*)'tır. Hicri 375 de vefat etmiştir. Zamanında Hanefilerin imamlarından ve tasavvuf ehлиндendir. Birçok kitap telif etmiştir. Bazıları basılmıştır. Bunların arasında en meşhur ve en yaygın olan "Tenbihu'l Gâfil" adlı kitaptır. Türkçe tercümesinde "Bustanu'l- Arifin" adlı kitabıyla beraber yayımlanıp "Ebu'l-Leys'ten sohbetler" adıyla satılıyor.

"Tenbihu'l Gâfil" kitabının konusuna gelince insanları itaate teşvik etmek, masiyetlerden ve kötülüklerden uzaklaştırmak ve umumen insanları âhiret hayatına hazırlamaktır. Müellif bu manada varit olan bazı ayetleri ve tefsirlerini, hadisleri ve eserleri rivayet etmektedir. Bu aslında bir kitabın edinebileceği en ulvi konulardandır. Lakin İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*)'ın dediği gibi özellikle siyer ve enbiyanın ve ümmetin büyüklerinin kıssalarını, menkıbelerini ve haberlerini aktaranlar çoğu zaman zayıf haberleri sahih haberlere karıştırmışlardır. Sağlamı çürükten ayıramayan halktan olan Müslümanlar maalesef bu zayıf ve uydurma haberleri doğru zannetmişler ve kimi yerde İslam akidesine aykırı itikat etmişlerdir ve kimi yerde İslam şeriatına aykırı amel etmişlerdir. İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) Ebu'l-Leys es-Semerkandi (*rahimehullah*)'ı da aralarında zikrettiği bir gruptan bahsettikten sonra şöyle der: "Bunlar doğruyu çürüğü bilmezler. Nakletmeye ehil değiller. Bilakis sahihi zayıfa karıştırırlar ve aralarını ayırmazlar. Sahihi de zayıfı da rivayet ederler ve mesuliyeti nakledene bırakırlar."

Mevzubahis olan kitapta böyledir. Sahih haberler içerdiği gibi, çok sayıda uydurma ve zayıf haberler de içermektedir. Kitabın bu kusurunu eskiler de tembih etmişlerdir. Şemsuddin ez-Zehebi (*rahimehullah*) "Siyeru Alami'n-

Nubela” adlı kitabında Ebu’l-Leys es-Semerkandi’nin tercümesinde “ondan uydurma hadisler yayılmıştır” der. Ve “Tarih”inde “Tenbihu’l Gâfil adlı kitapta çok mevzu hadisler vardır” der.

Ve hicri 14. asrın meşhur muhaddislerinden olan ve kendisi de koyu bir sufi ve tasavvuf sözcüsü olan ve hicri 1413 de vefat etmiş olan mağripli Ebu’l-Fazl el-Ğumari “El-Havi” adlı fetva kitabında şöyle der: “Tenbihu’l Gâfil adlı kitap zayıf ve mevzu hadisler içermektedir. Bunun için mevzu hadisleri sahih olanlardan ayıramayan halk için bu kitabı okumaları caiz değildir.”

Binaen aleyh birçok âlim halk tarafından bu kitabın okunmasına cevaz vermemişlerdir. Bu kitabın yerine aynı ve daha fazla konular içeren en-Nevevi (*rahimehullah*)’ın “Riyazu’s-Salihin’i” veya ibnu’l-Cevzi (*rahimehullah*)’ın “Telbisu İblis’i” (Türkçe “Şeytanın hileleri” adıyla basılmış) veya İmam ibni Kayyim (*rahimehullah*)’ın “el-Fevaid’ini” (Türkçe “Faydalar” adıyla basılmış) ve benzeri içerik olarak doğru ve güvenilir kitapları okumak ve okutmak lazım.

Allah’a hamd ve Rasûlü Muhammed’e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.